

KINH ĐẠI BÁT-NHÃ BA-LA-MẬT-ĐA

QUYỂN 73

Phẩm 19: QUÁN HẠNH (4)

Khi ấy, Xá-lợi Tử hỏi Thiện Hiện:

–Vì duyên cố gì mà nói là sắc... chẳng sinh tức chẳng phải sắc...?

Thiện Hiện đáp:

–Xá-lợi Tử, sắc và tánh của sắc là không; trong tánh không này không có sinh, không có sắc; thọ, tưởng, hành, thức và tánh của thọ, tưởng, hành, thức là không; trong tánh không này không có sinh, không có thọ, tưởng, hành, thức.

Xá-lợi Tử, do duyên cố này nên tôi nói sắc chẳng sinh tức chẳng phải sắc; thọ, tưởng, hành, thức chẳng sinh nên chẳng phải thọ, tưởng, hành, thức.

Xá-lợi Tử, nhãn xứ và tánh của nhãn xứ là không; trong tánh không này không có sinh, không có nhãn xứ; nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý xứ và tánh của nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý xứ là không; trong tánh không này không có sinh, không có nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý xứ.

Xá-lợi Tử, do duyên cố này nên tôi nói nhãn xứ chẳng sinh tức chẳng phải nhãn xứ; nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý xứ chẳng sinh tức chẳng phải nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý xứ.

Xá-lợi Tử, sắc xứ và tánh của sắc xứ là không; trong tánh không này không có sinh, không có sắc xứ; thanh, hương, vị, xúc, pháp xứ và tánh của thanh, hương, vị, xúc, pháp xứ là không; trong tánh không này không có sinh, không có thanh, hương, vị, xúc, pháp xứ.

Xá-lợi Tử, do duyên cố này nên tôi nói sắc xứ chẳng sinh tức chẳng phải sắc xứ; thanh, hương, vị, xúc, pháp xứ chẳng sinh tức chẳng phải thanh, hương, vị, xúc, pháp xứ.

Xá-lợi Tử, nhãn giới và tánh của nhãn giới là không; trong tánh không này không có sinh, không có nhãn giới; sắc giới, nhãn thức giới và nhãn xúc cùng các thọ do nhãn xúc làm duyên sinh ra và tánh của sắc giới cho đến các thọ do nhãn xúc làm duyên sinh ra là không; trong tánh không này không có sinh, không có sắc giới cho đến các thọ do nhãn xúc làm duyên sinh ra.

Xá-lợi Tử, do duyên cố này nên tôi nói nhãn giới chẳng sinh tức chẳng phải nhãn giới; sắc giới cho đến các thọ do nhãn xúc làm duyên sinh ra chẳng sinh tức chẳng phải sắc giới cho đến các thọ do nhãn xúc làm duyên sinh ra.

Xá-lợi Tử, nhĩ giới và tánh của nhĩ giới là không; trong tánh không này không có sinh, không có nhĩ giới; thanh giới, nhĩ thức giới và nhĩ xúc cùng các thọ do nhĩ xúc làm duyên sinh ra và tánh của thanh giới cho đến các thọ do nhĩ xúc làm duyên sinh ra là không; trong tánh không này không có sinh, không có thanh giới cho đến các thọ do nhĩ xúc làm duyên sinh ra.

Xá-lợi Tử, do duyên cố này nên tôi nói nhĩ giới chẳng sinh tức chẳng phải nhĩ giới; thanh giới cho đến các thọ do nhĩ xúc làm duyên sinh ra chẳng sinh tức chẳng phải thanh giới cho đến các thọ do nhĩ xúc làm duyên sinh ra.

Xá-lợi Tử, tỷ giới và tánh của tỷ giới là không; trong tánh không này không có sinh, không có tỷ giới; hương giới, tỷ thức giới và tỷ xúc cùng các thọ do tỷ xúc làm

duyên sinh ra và tánh của hương giới cho đến các thọ do tử xúc làm duyên sinh ra là không; trong tánh không này không có sinh, không có hương giới cho đến các thọ do tử xúc làm duyên sinh ra.

Xá-lợi Tử, do duyên cố này nên tôi nói tử giới chẳng sinh tức chẳng phải tử giới; hương giới cho đến các thọ do tử xúc làm duyên sinh ra chẳng sinh tức chẳng phải hương giới cho đến các thọ do tử xúc làm duyên sinh ra.

Xá-lợi Tử, thiết giới và tánh của thiết giới là không; trong tánh không này không có sinh, không có thiết giới; vị giới, thiết thức giới và thiết xúc cùng các thọ do thiết xúc làm duyên sinh ra và tánh của vị giới cho đến các thọ do thiết xúc làm duyên sinh ra là không; trong tánh không này không có sinh, không có vị giới cho đến các thọ do thiết xúc làm duyên sinh ra.

Xá-lợi Tử, do duyên cố này nên tôi nói thiết giới chẳng sinh tức chẳng phải thiết giới; vị giới cho đến các thọ do thiết xúc làm duyên sinh ra chẳng sinh tức chẳng phải vị giới cho đến các thọ do thiết xúc làm duyên sinh ra.

Xá-lợi Tử, thân giới và tánh của thân giới là không; trong tánh không này không có sinh, không có thân giới; xúc giới, thân thức giới và thân xúc cùng các thọ do thân xúc làm duyên sinh ra và tánh của xúc giới cho đến các thọ do thân xúc làm duyên sinh ra là không; trong tánh không này không có sinh, không có xúc giới cho đến các thọ do thân xúc làm duyên sinh ra.

Xá-lợi Tử, do duyên cố này nên tôi nói thân giới chẳng sinh tức chẳng phải thân giới; xúc giới cho đến các thọ do thân xúc làm duyên sinh ra chẳng sinh tức chẳng phải xúc giới cho đến các thọ do thân xúc làm duyên sinh ra.

Xá-lợi Tử, ý giới và tánh của ý giới là không; trong tánh không này không có sinh, không có ý giới; pháp giới, ý thức giới và ý xúc cùng các thọ do ý xúc làm duyên sinh ra và tánh của pháp giới cho đến các thọ do ý xúc làm duyên sinh ra là không; trong tánh không này không có sinh, không có pháp giới cho đến các thọ do ý xúc làm duyên sinh ra.

Xá-lợi Tử, do duyên cố này nên tôi nói ý giới chẳng sinh tức chẳng phải ý giới; pháp giới cho đến các thọ do ý xúc làm duyên sinh ra chẳng sinh tức chẳng phải pháp giới cho đến các thọ do ý xúc làm duyên sinh ra.

Xá-lợi Tử, địa giới và tánh của địa giới là không; trong tánh không này không có sinh, không có địa giới; thủy, hỏa, phong, không, thức giới và tánh của thủy, hỏa, phong, không, thức giới là không; trong tánh không này không có sinh, không có thủy, hỏa, phong, không, thức giới.

Xá-lợi Tử, do duyên cố này nên tôi nói địa giới chẳng sinh tức chẳng phải địa giới; thủy, hỏa, phong, không, thức giới chẳng sinh tức chẳng phải thủy, hỏa, phong, không, thức giới.

Xá-lợi Tử, Thánh đế khổ và tánh của Thánh đế khổ là không; trong tánh không này không có sinh, không có Thánh đế khổ; Thánh đế tập, diệt, đạo và tánh của Thánh đế tập, diệt, đạo là không; trong tánh không này không có sinh, không có Thánh đế tập, diệt, đạo.

Xá-lợi Tử, do duyên cố này nên tôi nói Thánh đế khổ chẳng sinh tức chẳng phải Thánh đế khổ; Thánh đế tập, diệt, đạo chẳng sinh tức chẳng phải Thánh đế tập, diệt, đạo.

Xá-lợi Tử, vô minh và tánh của vô minh là không; trong tánh không này không có

sinh, không có vô minh; hành, thức, danh sắc, lục xứ, xúc, thọ, ái, thủ, hữu, sinh, lão tử, sầu bi khổ ưu não và tánh của hành cho đến lão tử, sầu bi khổ ưu não là không; trong tánh không này không có sinh, không có hành cho đến lão tử, sầu bi khổ ưu não.

Xá-lợi Tử, do duyên cố này nên tôi nói vô minh chẳng sinh tức chẳng phải vô minh; hành cho đến lão tử, sầu bi khổ ưu não chẳng sinh tức chẳng phải hành cho đến lão tử, sầu bi khổ ưu não.

Xá-lợi Tử, pháp không bên trong và tánh của pháp không bên trong là không; trong tánh không này không có sinh, không có pháp không bên trong; pháp không bên ngoài, pháp không cả trong ngoài, pháp không không, pháp không lớn, pháp không thắng nghĩa, pháp không hữu vi, pháp không vô vi, pháp không rốt ráo, pháp không không biên giới, pháp không tản mạn, pháp không không đối khác, pháp không bản tánh, pháp không tự tướng, pháp không cộng tướng, pháp không nơi tất cả pháp, pháp không chẳng thể nắm bắt được, pháp không không tánh, pháp không tự tánh, pháp không không tánh tự tánh và tánh của pháp không bên ngoài cho đến pháp không không tánh tự tánh là không; trong tánh không này không có sinh, không có pháp không bên ngoài cho đến pháp không không tánh tự tánh.

Xá-lợi Tử, do duyên cố này nên tôi nói pháp không bên trong chẳng sinh tức chẳng phải pháp không bên trong; pháp không bên ngoài cho đến pháp không không tánh tự tánh chẳng sinh tức chẳng phải pháp không bên ngoài cho đến pháp không không tánh tự tánh.

Xá-lợi Tử, Bồ thí ba-la-mật-đa và tánh của Bồ thí ba-la-mật-đa là không; trong tánh không này không có sinh, không có Bồ thí ba-la-mật-đa; Tịnh giới, An nhẫn, Tinh tấn, Tĩnh lự, Bát-nhã ba-la-mật-đa và tánh của Tịnh giới, An nhẫn, Tinh tấn, Tĩnh lự, Bát-nhã ba-la-mật-đa là không; trong tánh không này không có sinh, không có Tịnh giới, An nhẫn, Tinh tấn, Tĩnh lự, Bát-nhã ba-la-mật-đa.

Xá-lợi Tử, do duyên cố này nên tôi nói Bồ thí ba-la-mật-đa chẳng sinh tức chẳng phải Bồ thí ba-la-mật-đa; Tịnh giới, An nhẫn, Tinh tấn, Tĩnh lự, Bát-nhã ba-la-mật-đa chẳng sinh tức chẳng phải Tịnh giới, An nhẫn, Tinh tấn, Tĩnh lự, Bát-nhã ba-la-mật-đa.

Xá-lợi Tử, bốn Tĩnh lự và tánh của bốn Tĩnh lự là không; trong tánh không này không có sinh, không có bốn Tĩnh lự; bốn Vô lượng, bốn Định vô sắc và tánh của bốn Vô lượng, bốn Định vô sắc là không; trong tánh không này không có sinh, không có bốn Vô lượng, bốn Định vô sắc.

Xá-lợi Tử, do duyên cố này nên tôi nói bốn Tĩnh lự chẳng sinh tức chẳng phải bốn Tĩnh lự; bốn Vô lượng, bốn Định vô sắc chẳng sinh tức chẳng phải bốn Vô lượng, bốn Định vô sắc.

Xá-lợi Tử, tám Giải thoát và tánh của tám Giải thoát là không; trong tánh không này không có sinh, không có tám Giải thoát; tám Thắng xứ, chín Định thứ đệ, mười Biến xứ và tánh của tám Thắng xứ, chín Định thứ đệ, mười Biến xứ là không; trong tánh không này không có sinh, không có tám Thắng xứ, chín Định thứ đệ, mười Biến xứ.

Xá-lợi Tử, do duyên cố này nên tôi nói tám Giải thoát chẳng sinh tức chẳng phải tám Giải thoát; tám Thắng xứ, chín Định thứ đệ, mười Biến xứ chẳng sinh tức chẳng phải tám Thắng xứ, chín Định thứ đệ, mười Biến xứ.

Xá-lợi Tử, bốn Niệm trụ và tánh của bốn Niệm trụ là không; trong tánh không này không có sinh, không có bốn Niệm trụ; bốn Chánh đoạn, bốn Thần túc, năm Căn, năm Lực, bảy chi Đăng giác, tám chi Thánh đạo và tánh của bốn Chánh đoạn cho đến tám

chi Thánh đạo là không; trong tánh không này không có sinh, không có bốn Chánh đoạn cho đến tám chi Thánh đạo.

Xá-lợi Tử, do duyên cơ này nên tôi nói bốn Niệm trụ chẳng sinh tức chẳng phải bốn Niệm trụ; bốn Chánh đoạn cho đến tám chi Thánh đạo chẳng sinh tức chẳng phải bốn Chánh đoạn cho đến tám chi Thánh đạo.

Xá-lợi Tử, pháp môn giải thoát Không và tánh của pháp môn giải thoát Không là không; trong tánh không này không có sinh, không có pháp môn giải thoát Không; pháp môn giải thoát Vô tướng, Vô nguyện và tánh của pháp môn giải thoát Vô tướng, Vô nguyện là không; trong tánh không này không có sinh, không có pháp môn giải thoát Vô tướng, Vô nguyện.

Xá-lợi Tử, do duyên cơ này nên tôi nói pháp môn giải thoát Không chẳng sinh tức chẳng phải pháp môn giải thoát Không; pháp môn giải thoát Vô tướng, Vô nguyện chẳng sinh tức chẳng phải pháp môn giải thoát Vô tướng, Vô nguyện.

Xá-lợi Tử, năm loại mắt và tánh của năm loại mắt là không; trong tánh không này không có sinh, không có năm loại mắt; sáu phép thần thông và tánh của sáu phép thần thông là không; trong tánh không này không có sinh, không có sáu phép thần thông.

Xá-lợi Tử, do duyên cơ này nên tôi nói năm loại mắt chẳng sinh tức chẳng phải năm loại mắt; sáu phép thần thông chẳng sinh tức chẳng phải sáu phép thần thông.

Xá-lợi Tử, mười lực của Phật và tánh nơi mười lực của Phật là không; trong tánh không này không có sinh, không có mười lực của Phật; bốn điều không sợ, bốn sự hiểu biết thông suốt, đại Từ, đại Bi, đại Hỷ, đại Xả, mười tám pháp Phật bất cộng và tánh của bốn điều không sợ cho đến mười tám pháp Phật bất cộng là không; trong tánh không này không có sinh, không có bốn điều không sợ cho đến mười tám pháp Phật bất cộng.

Xá-lợi Tử, do duyên cơ này nên tôi nói mười lực của Phật chẳng sinh tức chẳng phải mười lực của Phật; bốn điều không sợ cho đến mười tám pháp Phật bất cộng chẳng sinh tức chẳng phải bốn điều không sợ cho đến mười tám pháp Phật bất cộng.

Xá-lợi Tử, chân như và tánh của chân như là không; trong tánh không này không có sinh, không có chân như; pháp giới, pháp tánh, tánh bình đẳng, tánh ly sinh, pháp định, pháp trụ, thật tế, cảnh giới hư không, cảnh giới chẳng thể nghĩ bàn và tánh của pháp giới cho đến cảnh giới chẳng thể nghĩ bàn là không; trong tánh không này không có sinh, không có pháp giới cho đến cảnh giới chẳng thể nghĩ bàn.

Xá-lợi Tử, do duyên cơ này nên tôi nói chân như chẳng sinh tức chẳng phải chân như; pháp giới cho đến cảnh giới chẳng thể nghĩ bàn chẳng sinh tức chẳng phải pháp giới cho đến cảnh giới chẳng thể nghĩ bàn.

Xá-lợi Tử, quả vị Giác ngộ cao tột và tánh của quả vị Giác ngộ cao tột là không; trong tánh không này không có sinh, không có quả vị Giác ngộ cao tột; trí Nhất thiết, trí Đạo tướng, trí Nhất thiết tướng và tánh của trí Nhất thiết, trí Đạo tướng, trí Nhất thiết tướng là không; trong tánh không này không có sinh, không có trí Nhất thiết, trí Đạo tướng, trí Nhất thiết tướng.

Xá-lợi Tử, do duyên cơ này nên tôi nói quả vị Giác ngộ cao tột chẳng sinh tức chẳng phải quả vị Giác ngộ cao tột; trí Nhất thiết, trí Đạo tướng, trí Nhất thiết tướng chẳng sinh tức chẳng phải trí Nhất thiết, trí Đạo tướng, trí Nhất thiết tướng.

Xá-lợi Tử, pháp không quên mất và tánh của pháp không quên mất là không; trong tánh không này không có sinh, không có pháp không quên mất; tánh luôn luôn xả

và tánh của tánh luôn luôn xả là không; trong tánh không này không có sinh, không có tánh luôn luôn xả.

Xá-lợi Tử, do duyên cố này nên tôi nói pháp không quên mất chẳng sinh tức chẳng phải pháp không quên mất; tánh luôn luôn xả chẳng sinh tức chẳng phải tánh luôn luôn xả.

Xá-lợi Tử, tất cả pháp môn Đà-la-ni và tánh của tất cả pháp môn Đà-la-ni là không; trong tánh không này không có sinh, không có tất cả pháp môn Đà-la-ni; tất cả pháp môn Tam-ma-địa và tánh của tất cả pháp môn Tam-ma-địa là không; trong tánh không này không có sinh, không có tất cả pháp môn Tam-ma-địa.

Xá-lợi Tử, do duyên cố này nên tôi nói tất cả pháp môn Đà-la-ni chẳng sinh tức chẳng phải tất cả pháp môn Đà-la-ni; tất cả pháp môn Tam-ma-địa chẳng sinh tức chẳng phải tất cả pháp môn Tam-ma-địa.

Xá-lợi Tử hỏi Thiện Hiện:

–Vì duyên cố gì mà nói là sắc... chẳng diệt tức chẳng phải sắc...?

Thiện Hiện đáp:

–Xá-lợi Tử, sắc và tánh của sắc là không; trong tánh không này không có diệt, không có sắc; thọ, tưởng, hành, thức và tánh của thọ, tưởng, hành, thức là không; trong tánh không này không có diệt, không có thọ, tưởng, hành, thức.

Xá-lợi Tử, do duyên cố này nên tôi nói sắc chẳng diệt tức chẳng phải sắc; thọ, tưởng, hành, thức chẳng diệt tức chẳng phải thọ, tưởng, hành, thức.

Xá-lợi Tử, nhãn xứ và tánh của nhãn xứ là không; trong tánh không này không có diệt, không có nhãn xứ; nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý xứ và tánh của nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý xứ là không; trong tánh không này không có diệt, không có nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý xứ.

Xá-lợi Tử, do duyên cố này nên tôi nói nhãn xứ chẳng diệt tức chẳng phải nhãn xứ; nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý xứ chẳng diệt tức chẳng phải nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý xứ.

Xá-lợi Tử, sắc xứ và tánh của sắc xứ là không; trong tánh không này không có diệt, không có sắc xứ; thanh, hương, vị, xúc, pháp xứ và tánh của thanh, hương, vị, xúc, pháp xứ là không; trong tánh không này không có diệt, không có thanh, hương, vị, xúc, pháp xứ.

Xá-lợi Tử, do duyên cố này nên tôi nói sắc xứ chẳng diệt tức chẳng phải sắc xứ; thanh, hương, vị, xúc, pháp xứ chẳng diệt tức chẳng phải thanh, hương, vị, xúc, pháp xứ.

Xá-lợi Tử, nhãn giới và tánh của nhãn giới là không; trong tánh không này không có diệt, không có nhãn giới; sắc giới, nhãn thức giới và nhãn xúc cùng các thọ do nhãn xúc làm duyên sinh ra và tánh của sắc giới cho đến các thọ do nhãn xúc làm duyên sinh ra là không; trong tánh không này không có diệt, không có sắc giới cho đến các thọ do nhãn xúc làm duyên sinh ra.

Xá-lợi Tử, do duyên cố này nên tôi nói nhãn giới chẳng diệt tức chẳng phải nhãn giới; sắc giới cho đến các thọ do nhãn xúc làm duyên sinh ra chẳng diệt tức chẳng phải sắc giới cho đến các thọ do nhãn xúc làm duyên sinh ra.

Xá-lợi Tử, nhĩ giới và tánh của nhĩ giới là không; trong tánh không này không có diệt, không có nhĩ giới; thanh giới, nhĩ thức giới và nhĩ xúc cùng các thọ do nhĩ xúc làm duyên sinh ra và tánh của thanh giới cho đến các thọ do nhĩ xúc làm duyên sinh ra là không; trong tánh không này không có diệt, không có thanh giới cho đến các thọ do nhĩ xúc làm duyên sinh ra.

Xá-lợi Tử, do duyên cố này nên tôi nói nhĩ giới chẳng diệt tức chẳng phải nhĩ giới;

thanh giới cho đến các thọ do nhĩ xúc làm duyên sinh ra chẳng diệt tức chẳng phải thanh giới cho đến các thọ do nhĩ xúc làm duyên sinh ra.

Xá-lợi Tử, tỷ giới và tánh của tỷ giới là không; trong tánh không này không có diệt, không có tỷ giới; hương giới, tỷ thức giới và tỷ xúc cùng các thọ do tỷ xúc làm duyên sinh ra và tánh của hương giới cho đến các thọ do tỷ xúc làm duyên sinh ra là không; trong tánh không này không có diệt, không có hương giới cho đến các thọ do tỷ xúc làm duyên sinh ra.

Xá-lợi Tử, do duyên cố này nên tôi nói tỷ giới chẳng diệt tức chẳng phải tỷ giới; hương giới cho đến các thọ do tỷ xúc làm duyên sinh ra chẳng diệt tức chẳng phải hương giới cho đến các thọ do tỷ xúc làm duyên sinh ra.

Xá-lợi Tử, thiệt giới và tánh của thiệt giới là không; trong tánh không này không có diệt, không có thiệt giới; vị giới, thiệt thức giới và thiệt xúc cùng các thọ do thiệt xúc làm duyên sinh ra và tánh của vị giới cho đến các thọ do thiệt xúc làm duyên sinh ra là không; trong tánh không này không có diệt, không có vị giới cho đến các thọ do thiệt xúc làm duyên sinh ra.

Xá-lợi Tử, do duyên cố này nên tôi nói thiệt giới chẳng diệt tức chẳng phải thiệt giới; vị giới cho đến các thọ do thiệt xúc làm duyên sinh ra chẳng diệt tức chẳng phải vị giới cho đến các thọ do thiệt xúc làm duyên sinh ra.

Xá-lợi Tử, thân giới và tánh của thân giới là không; trong tánh không này không có diệt, không có thân giới; xúc giới, thân thức giới và thân xúc cùng các thọ do thân xúc làm duyên sinh ra và tánh của xúc giới cho đến các thọ do thân xúc làm duyên sinh ra là không; trong tánh không này không có diệt, không có xúc giới cho đến các thọ do thân xúc làm duyên sinh ra.

Xá-lợi Tử, do duyên cố này nên tôi nói thân giới chẳng diệt tức chẳng phải thân giới; xúc giới cho đến các thọ do thân xúc làm duyên sinh ra chẳng diệt tức chẳng phải xúc giới cho đến các thọ do thân xúc làm duyên sinh ra.

Xá-lợi Tử, ý giới và tánh của ý giới là không; trong tánh không này không có diệt, không có ý giới; pháp giới, ý thức giới và ý xúc cùng các thọ do ý xúc làm duyên sinh ra và tánh của pháp giới cho đến các thọ do ý xúc làm duyên sinh ra là không; trong tánh không này không có diệt, không có pháp giới cho đến các thọ do ý xúc làm duyên sinh ra.

Xá-lợi Tử, do duyên cố này nên tôi nói ý giới chẳng diệt tức chẳng phải ý giới; pháp giới cho đến các thọ do ý xúc làm duyên sinh ra chẳng diệt tức chẳng phải pháp giới cho đến các thọ do ý xúc làm duyên sinh ra.

Xá-lợi Tử, địa giới và tánh của địa giới là không; trong tánh không này không có diệt, không có địa giới; thủy, hỏa, phong, không, thức giới và tánh của thủy, hỏa, phong, không, thức giới là không; trong tánh không này không có diệt, không có thủy, hỏa, phong, không, thức giới.

Xá-lợi Tử, do duyên cố này nên tôi nói địa giới chẳng diệt tức chẳng phải địa giới; thủy, hỏa, phong, không, thức giới chẳng diệt tức chẳng phải thủy, hỏa, phong, không, thức giới.

Xá-lợi Tử, Thánh đế khổ và tánh của Thánh đế khổ là không; trong tánh không này không có diệt, không có Thánh đế khổ; Thánh đế tập, diệt, đạo và tánh của Thánh đế tập, diệt, đạo là không; trong tánh không này không có diệt, không có Thánh đế tập, diệt, đạo.

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

Xá-lợi Tử, do duyên cố này nên tôi nói Thánh đế khổ chẳng diệt tức chẳng phải Thánh đế khổ; Thánh đế tập, diệt, đạo chẳng diệt tức chẳng phải Thánh đế tập, diệt, đạo.

Xá-lợi Tử, vô minh và tánh của vô minh là không; trong tánh không này không có diệt, không có vô minh; hành, thức, danh sắc, lục xứ, xúc, thọ, ái, thủ, hữu, sinh, lão tử, sầu bi khổ ưu não và tánh của hành cho đến lão tử, sầu bi khổ ưu não là không; trong tánh không này không có diệt, không có hành cho đến lão tử, sầu bi khổ ưu não.

Xá-lợi Tử, do duyên cố này nên tôi nói vô minh chẳng diệt tức chẳng phải vô minh; hành cho đến lão tử, sầu bi khổ ưu não chẳng diệt tức chẳng phải hành cho đến lão tử, sầu bi khổ ưu não.

Xá-lợi Tử, pháp không bên trong và tánh của pháp không bên trong là không; trong tánh không này không có diệt, không có pháp không bên trong; pháp không bên ngoài, pháp không cả trong ngoài, pháp không không, pháp không lớn, pháp không thắng nghĩa, pháp không hữu vi, pháp không vô vi, pháp không rốt ráo, pháp không không biên giới, pháp không tán mạn, pháp không không đối khác, pháp không bản tánh, pháp không tự tướng, pháp không cộng tướng, pháp không nơi tất cả pháp, pháp không chẳng thể nắm bắt được, pháp không không tánh, pháp không tự tánh, pháp không không tánh tự tánh và tánh của pháp không bên ngoài cho đến pháp không không tánh tự tánh là không; trong tánh không này không có diệt, không có pháp không bên ngoài cho đến pháp không không tánh tự tánh.

Xá-lợi Tử, do duyên cố này nên tôi nói pháp không bên trong chẳng diệt tức chẳng phải pháp không bên trong; pháp không bên ngoài cho đến pháp không không tánh tự tánh chẳng diệt tức chẳng phải pháp không bên ngoài cho đến pháp không không tánh tự tánh.

Xá-lợi Tử, Bồ thí ba-la-mật-đa và tánh của Bồ thí ba-la-mật-đa là không; trong tánh không này không có diệt, không có Bồ thí ba-la-mật-đa; Tịnh giới, An nhẫn, Tinh tấn, Tĩnh lự, Bát-nhã ba-la-mật-đa và tánh của Tịnh giới, An nhẫn, Tinh tấn, Tĩnh lự, Bát-nhã ba-la-mật-đa là không; trong tánh không này không có diệt, không có Tịnh giới, An nhẫn, Tinh tấn, Tĩnh lự, Bát-nhã ba-la-mật-đa.

Xá-lợi Tử, do duyên cố này nên tôi nói Bồ thí ba-la-mật-đa chẳng diệt tức chẳng phải Bồ thí ba-la-mật-đa; Tịnh giới, An nhẫn, Tinh tấn, Tĩnh lự, Bát-nhã ba-la-mật-đa chẳng diệt tức chẳng phải Tịnh giới, An nhẫn, Tinh tấn, Tĩnh lự, Bát-nhã ba-la-mật-đa.

Xá-lợi Tử, bốn Tĩnh lự và tánh của bốn Tĩnh lự là không; trong tánh không này không có diệt, không có bốn Tĩnh lự; bốn Vô lượng, bốn Định vô sắc và tánh của bốn Vô lượng, bốn Định vô sắc là không; trong tánh không này không có diệt, không có bốn Vô lượng, bốn Định vô sắc.

Xá-lợi Tử, do duyên cố này nên tôi nói bốn Tĩnh lự chẳng diệt tức chẳng phải bốn Tĩnh lự; bốn Vô lượng, bốn Định vô sắc chẳng diệt tức chẳng phải bốn Vô lượng, bốn Định vô sắc.

Xá-lợi Tử, tám Giải thoát và tánh của tám Giải thoát là không; trong tánh không này không có diệt, không có tám Giải thoát; tám Thắng xứ, chín Định thứ đệ, mười Biến xứ và tánh của tám Thắng xứ, chín Định thứ đệ, mười Biến xứ là không; trong tánh không này không có diệt, không có tám Thắng xứ, chín Định thứ đệ, mười Biến xứ.

Xá-lợi Tử, do duyên cố này nên tôi nói tám Giải thoát chẳng diệt tức chẳng phải tám Giải thoát; tám Thắng xứ, chín Định thứ đệ, mười Biến xứ chẳng diệt tức chẳng

phải tám Thăng xứ, chín Định thứ đệ, mười Biến xứ.

Xá-lợi Tử, bốn Niệm trụ và tánh của bốn Niệm trụ là không; trong tánh không này không có diệt, không có bốn Niệm trụ; bốn Chánh đoạn, bốn Thần túc, năm Căn, năm Lực, bảy chi Đăng giác, tám chi Thánh đạo và tánh của bốn Chánh đoạn cho đến tám chi Thánh đạo là không; trong tánh không này không có diệt, không có bốn Chánh đoạn cho đến tám chi Thánh đạo.

Xá-lợi Tử, do duyên cơ này nên tôi nói bốn Niệm trụ chẳng diệt tức chẳng phải bốn Niệm trụ; bốn Chánh đoạn cho đến tám chi Thánh đạo chẳng diệt tức chẳng phải bốn Chánh đoạn cho đến tám chi Thánh đạo.

Xá-lợi Tử, pháp môn giải thoát Không và tánh của pháp môn giải thoát Không là không; trong tánh không này không có diệt, không có pháp môn giải thoát Không; pháp môn giải thoát Vô tướng, Vô nguyện và tánh của pháp môn giải thoát Vô tướng, Vô nguyện là không; trong tánh không này không có diệt, không có pháp môn giải thoát Vô tướng, Vô nguyện.

Xá-lợi Tử, do duyên cơ này nên tôi nói pháp môn giải thoát Không chẳng diệt tức chẳng phải pháp môn giải thoát Không; pháp môn giải thoát Vô tướng, Vô nguyện chẳng diệt tức chẳng phải pháp môn giải thoát Vô tướng, Vô nguyện.

Xá-lợi Tử, năm loại mắt và tánh của năm loại mắt là không; trong tánh không này không có diệt, không có năm loại mắt; sáu phép thần thông và tánh của sáu phép thần thông là không; trong tánh không này không có diệt, không có sáu phép thần thông.

Xá-lợi Tử, do duyên cơ này nên tôi nói năm loại mắt chẳng diệt tức chẳng phải năm loại mắt; sáu phép thần thông chẳng diệt tức chẳng phải sáu phép thần thông.

Xá-lợi Tử, mười lực của Phật và tánh nơi mười lực của Phật là không; trong tánh không này không có diệt, không có mười lực của Phật; bốn điều không sợ, bốn sự hiểu biết thông suốt, đại Từ, đại Bi, đại Hỷ, đại Xả, mười tám pháp Phật bất cộng và tánh của bốn điều không sợ cho đến mười tám pháp Phật bất cộng là không; trong tánh không này không có diệt, không có bốn điều không sợ cho đến mười tám pháp Phật bất cộng.

Xá-lợi Tử, do duyên cơ này nên tôi nói mười lực của Phật chẳng diệt tức chẳng phải mười lực của Phật; bốn điều không sợ cho đến mười tám pháp Phật bất cộng chẳng diệt tức chẳng phải bốn điều không sợ cho đến mười tám pháp Phật bất cộng.

Xá-lợi Tử, chân như và tánh của chân như là không; trong tánh không này không có diệt, không có chân như; pháp giới, pháp tánh, tánh bình đẳng, tánh ly diệt, pháp định, pháp trụ, thật tế, cảnh giới hư không, cảnh giới chẳng thể nghĩ bàn và tánh của pháp giới cho đến cảnh giới chẳng thể nghĩ bàn là không; trong tánh không này không có diệt, không có pháp giới cho đến cảnh giới chẳng thể nghĩ bàn.

Xá-lợi Tử, do duyên cơ này nên tôi nói chân như chẳng diệt tức chẳng phải chân như; pháp giới cho đến cảnh giới chẳng thể nghĩ bàn chẳng diệt tức chẳng phải pháp giới cho đến cảnh giới chẳng thể nghĩ bàn.

Xá-lợi Tử, quả vị Giác ngộ cao tột và tánh của quả vị Giác ngộ cao tột là không; trong tánh không này không có diệt, không có quả vị Giác ngộ cao tột; trí Nhất thiết, trí Đạo tướng, trí Nhất thiết tướng và tánh của trí Nhất thiết, trí Đạo tướng, trí Nhất thiết tướng là không; trong tánh không này không có diệt, không có trí Nhất thiết, trí Đạo tướng, trí Nhất thiết tướng.

Xá-lợi Tử, do duyên cơ này nên tôi nói quả vị Giác ngộ cao tột chẳng diệt tức

chẳng phải quả vị Giác ngộ cao tột; trí Nhất thiết, trí Đạo tướng, trí Nhất thiết tướng chẳng diệt tức chẳng phải trí Nhất thiết, trí Đạo tướng, trí Nhất thiết tướng.

Xá-lợi Tử, pháp không quên mất và tánh của pháp không quên mất là không; trong tánh không này không có diệt, không có pháp không quên mất; tánh luôn luôn xả và tánh của tánh luôn luôn xả là không; trong tánh không này không có diệt, không có tánh luôn luôn xả.

Xá-lợi Tử, do duyên cơ này nên tôi nói pháp không quên mất chẳng diệt tức chẳng phải pháp không quên mất; tánh luôn luôn xả chẳng diệt tức chẳng phải tánh luôn luôn xả.

Xá-lợi Tử, tất cả pháp môn Đà-la-ni và tánh của tất cả pháp môn Đà-la-ni là không; trong tánh không này không có diệt, không có tất cả pháp môn Đà-la-ni; tất cả pháp môn Tam-ma-địa và tánh của tất cả pháp môn Tam-ma-địa là không; trong tánh không này không có diệt, không có tất cả pháp môn Tam-ma-địa.

Xá-lợi Tử, do duyên cơ này nên tôi nói tất cả pháp môn Đà-la-ni chẳng diệt tức chẳng phải tất cả pháp môn Đà-la-ni; tất cả pháp môn Tam-ma-địa chẳng diệt tức chẳng phải tất cả pháp môn Tam-ma-địa.

Xá-lợi Tử hỏi Thiện Hiệ:

–Vi duyên cơ gì mà nói là sắc... không hai tức chẳng phải sắc...?

Thiện Hiệ đáp:

–Xá-lợi Tử, hoặc sắc, hoặc không hai; hoặc thọ, tưởng, hành, thức, hoặc không hai, tất cả pháp ấy đều chẳng phải tương ứng, chẳng phải chẳng tương ứng, chẳng phải hữu sắc, chẳng phải vô sắc, chẳng phải hữu kiến, chẳng phải vô kiến, chẳng phải hữu đối, chẳng phải vô đối, đều cùng một tướng, gọi đó là không có tướng.

Xá-lợi Tử, do duyên cơ này nên tôi nói sắc không hai tức chẳng phải sắc; thọ, tưởng, hành, thức không hai tức chẳng phải thọ, tưởng, hành, thức.

Xá-lợi Tử, hoặc nhãn xứ, hoặc không hai; hoặc nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý xứ, hoặc không hai, tất cả pháp ấy đều chẳng phải tương ứng, chẳng phải chẳng tương ứng, chẳng phải hữu sắc, chẳng phải vô sắc, chẳng phải hữu kiến, chẳng phải vô kiến, chẳng phải hữu đối, chẳng phải vô đối, đều cùng một tướng, gọi đó là không có tướng.

Xá-lợi Tử, do duyên cơ này nên tôi nói nhãn xứ không hai tức chẳng phải nhãn xứ; nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý xứ không hai tức chẳng phải nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý xứ.

Xá-lợi Tử, hoặc sắc xứ, hoặc không hai; hoặc thanh, hương, vị xúc, pháp xứ, hoặc không hai, tất cả pháp ấy đều chẳng phải tương ứng, chẳng phải chẳng tương ứng, chẳng phải hữu sắc, chẳng phải vô sắc, chẳng phải hữu kiến, chẳng phải vô kiến, chẳng phải hữu đối, chẳng phải vô đối, đều cùng một tướng, gọi đó là không có tướng.

Xá-lợi Tử, do duyên cơ này nên tôi nói sắc xứ không hai tức chẳng phải sắc xứ; thanh, hương, vị xúc, pháp xứ không hai tức chẳng phải thanh, hương, vị xúc, pháp xứ.

Xá-lợi Tử, hoặc nhãn giới, hoặc không hai; hoặc sắc giới, nhãn thức giới và nhãn xúc cùng các thọ do nhãn xúc làm duyên sinh ra, hoặc không hai, tất cả pháp ấy đều chẳng phải tương ứng, chẳng phải chẳng tương ứng, chẳng phải hữu sắc, chẳng phải vô sắc, chẳng phải hữu kiến, chẳng phải vô kiến, chẳng phải hữu đối, chẳng phải vô đối, đều cùng một tướng, gọi đó là không có tướng.

Xá-lợi Tử, do duyên cơ này nên tôi nói nhãn giới không hai tức chẳng phải nhãn giới; sắc giới cho đến các thọ do nhãn xúc làm duyên sinh ra không hai tức chẳng phải sắc giới cho đến các thọ do nhãn xúc làm duyên sinh ra.

Xá-lợi Tử, hoặc nhĩ giới, hoặc không hai; hoặc thanh giới, nhĩ thức giới và nhĩ xúc cùng các thọ do nhĩ xúc làm duyên sinh ra, hoặc không hai, tất cả pháp ấy đều chẳng phải tương ứng, chẳng phải chẳng tương ứng, chẳng phải hữu sắc, chẳng phải vô sắc, chẳng phải hữu kiến, chẳng phải vô kiến, chẳng phải hữu đối, chẳng phải vô đối, đều cùng một tướng, gọi đó là không có tướng.

Xá-lợi Tử, do duyên cố này nên tôi nói nhĩ giới không hai tức chẳng phải nhĩ giới; thanh giới cho đến các thọ do nhĩ xúc làm duyên sinh ra không hai tức chẳng phải thanh giới cho đến các thọ do nhĩ xúc làm duyên sinh ra.

Xá-lợi Tử, hoặc tỷ giới, hoặc không hai; hoặc hương giới, tỷ thức giới và tỷ xúc cùng các thọ do tỷ xúc làm duyên sinh ra, hoặc không hai, tất cả pháp ấy đều chẳng phải tương ứng, chẳng phải chẳng tương ứng, chẳng phải hữu sắc, chẳng phải vô sắc, chẳng phải hữu kiến, chẳng phải vô kiến, chẳng phải hữu đối, chẳng phải vô đối, đều cùng một tướng, gọi đó là không có tướng.

Xá-lợi Tử, do duyên cố này nên tôi nói tỷ giới không hai tức chẳng phải tỷ giới; hương giới cho đến các thọ do tỷ xúc làm duyên sinh ra không hai tức chẳng phải hương giới cho đến các thọ do tỷ xúc làm duyên sinh ra.

Xá-lợi Tử, hoặc thiết giới, hoặc không hai; hoặc vị giới, thiết thức giới và thiết xúc cùng các thọ do thiết xúc làm duyên sinh ra, hoặc không hai, tất cả pháp ấy đều chẳng phải tương ứng, chẳng phải chẳng tương ứng, chẳng phải hữu sắc, chẳng phải vô sắc, chẳng phải hữu kiến, chẳng phải vô kiến, chẳng phải hữu đối, chẳng phải vô đối, đều cùng một tướng, gọi đó là không có tướng.

Xá-lợi Tử, do duyên cố này nên tôi nói thiết giới không hai tức chẳng phải thiết giới; vị giới cho đến các thọ do thiết xúc làm duyên sinh ra không hai tức chẳng phải vị giới cho đến các thọ do thiết xúc làm duyên sinh ra.

Xá-lợi Tử, hoặc thân giới, hoặc không hai; hoặc xúc giới, thân thức giới và thân xúc cùng các thọ do thân xúc làm duyên sinh ra, hoặc không hai, tất cả pháp ấy đều chẳng phải tương ứng, chẳng phải chẳng tương ứng, chẳng phải hữu sắc, chẳng phải vô sắc, chẳng phải hữu kiến, chẳng phải vô kiến, chẳng phải hữu đối, chẳng phải vô đối, đều cùng một tướng, gọi đó là không có tướng.

Xá-lợi Tử, do duyên cố này nên tôi nói thân giới không hai tức chẳng phải thân giới; xúc giới cho đến các thọ do thân xúc làm duyên sinh ra không hai tức chẳng phải xúc giới cho đến các thọ do thân xúc làm duyên sinh ra.

Xá-lợi Tử, hoặc ý giới, hoặc không hai; hoặc pháp giới, ý thức giới và ý xúc cùng các thọ do ý xúc làm duyên sinh ra, hoặc không hai, tất cả pháp ấy đều chẳng phải tương ứng, chẳng phải chẳng tương ứng, chẳng phải hữu sắc, chẳng phải vô sắc, chẳng phải hữu kiến, chẳng phải vô kiến, chẳng phải hữu đối, chẳng phải vô đối, đều cùng một tướng, gọi đó là không có tướng.

Xá-lợi Tử, do duyên cố này nên tôi nói ý giới không hai tức chẳng phải ý giới; pháp giới cho đến các thọ do ý xúc làm duyên sinh ra không hai tức chẳng phải pháp giới cho đến các thọ do ý xúc làm duyên sinh ra.

Xá-lợi Tử, hoặc địa giới, hoặc không hai; hoặc thủy, hỏa, phong, không, thức giới, hoặc không hai, tất cả pháp ấy đều chẳng phải tương ứng, chẳng phải chẳng tương ứng, chẳng phải hữu sắc, chẳng phải vô sắc, chẳng phải hữu kiến, chẳng phải vô kiến, chẳng phải hữu đối, chẳng phải vô đối, đều cùng một tướng, gọi đó là không có tướng.

Xá-lợi Tử, do duyên cố này nên tôi nói địa giới không hai tức chẳng phải địa giới;

thủy, hỏa, phong, không, thức giới không hai tức chẳng phải thủy, hỏa, phong, không, thức giới.

Xá-lợi Tử, hoặc Thánh đế khổ, hoặc không hai; hoặc Thánh đế tập, diệt, đạo, hoặc không hai, tất cả pháp ấy đều chẳng phải tương ứng, chẳng phải chẳng tương ứng, chẳng phải hữu sắc, chẳng phải vô sắc, chẳng phải hữu kiến, chẳng phải vô kiến, chẳng phải hữu đối, chẳng phải vô đối, đều cùng một tướng, gọi đó là không có tướng.

Xá-lợi Tử, do duyên cơ này nên tôi nói Thánh đế khổ không hai tức chẳng phải Thánh đế khổ; Thánh đế tập, diệt, đạo không hai tức chẳng phải Thánh đế tập, diệt, đạo.

Xá-lợi Tử, hoặc vô minh, hoặc không hai; hoặc hành, thức, danh sắc, lục xứ, xúc, thọ, ái, thủ, hữu, sinh, lão tử, sầu bi khổ ưu não, hoặc không hai, tất cả pháp ấy đều chẳng phải tương ứng, chẳng phải chẳng tương ứng, chẳng phải hữu sắc, chẳng phải vô sắc, chẳng phải hữu kiến, chẳng phải vô kiến, chẳng phải hữu đối, chẳng phải vô đối, đều cùng một tướng, gọi đó là không có tướng.

Xá-lợi Tử, do duyên cơ này nên tôi nói vô minh không hai tức chẳng phải vô minh; hành cho đến lão tử, sầu bi khổ ưu não không hai tức chẳng phải hành cho đến lão tử, sầu bi khổ ưu não.

Xá-lợi Tử, hoặc pháp không bên trong, hoặc không hai; hoặc pháp không bên ngoài, pháp không cả trong ngoài, pháp không không, pháp không lớn, pháp không thảng nghĩa, pháp không hữu vi, pháp không vô vi, pháp không rốt ráo, pháp không không biên giới, pháp không tản mạn, pháp không không đối khác, pháp không bản tánh, pháp không tự tướng, pháp không cộng tướng, pháp không nơi tất cả pháp, pháp không chẳng thể nắm bắt được, pháp không không tánh, pháp không tự tánh, pháp không không tánh tự tánh, hoặc không hai, tất cả pháp ấy đều chẳng phải tương ứng, chẳng phải chẳng tương ứng, chẳng phải hữu sắc, chẳng phải vô sắc, chẳng phải hữu kiến, chẳng phải vô kiến, chẳng phải hữu đối, chẳng phải vô đối, đều cùng một tướng, gọi đó là không có tướng.

Xá-lợi Tử, do duyên cơ này nên tôi nói pháp không bên trong không hai tức chẳng phải pháp không bên trong; pháp không bên ngoài cho đến pháp không không tánh tự tánh không hai tức chẳng phải pháp không bên ngoài cho đến pháp không không tánh tự tánh.

Xá-lợi Tử, hoặc Bồ thí ba-la-mật-đa, hoặc không hai; hoặc Tịnh giới, An nhẫn, Tinh tấn, Tĩnh lự, Bát-nhã ba-la-mật-đa, hoặc không hai, tất cả pháp ấy đều chẳng phải tương ứng, chẳng phải chẳng tương ứng, chẳng phải hữu sắc, chẳng phải vô sắc, chẳng phải hữu kiến, chẳng phải vô kiến, chẳng phải hữu đối, chẳng phải vô đối, đều cùng một tướng, gọi đó là không có tướng.

Xá-lợi Tử, do duyên cơ này nên tôi nói Bồ thí ba-la-mật-đa không hai tức chẳng phải Bồ thí ba-la-mật-đa; Tịnh giới, An nhẫn, Tinh tấn, Tĩnh lự, Bát-nhã ba-la-mật-đa không hai tức chẳng phải Tịnh giới, An nhẫn, Tinh tấn, Tĩnh lự, Bát-nhã ba-la-mật-đa.

Xá-lợi Tử, hoặc bốn Tĩnh lự, hoặc không hai; hoặc bốn Vô lượng, bốn Định vô sắc, hoặc không hai, tất cả pháp ấy đều chẳng phải tương ứng, chẳng phải chẳng tương ứng, chẳng phải hữu sắc, chẳng phải vô sắc, chẳng phải hữu kiến, chẳng phải vô kiến, chẳng phải hữu đối, chẳng phải vô đối, đều cùng một tướng, gọi đó là không có tướng.

Xá-lợi Tử, do duyên cơ này nên tôi nói bốn Tĩnh lự không hai tức chẳng phải bốn Tĩnh lự; bốn Vô lượng, bốn Định vô sắc không hai tức chẳng phải bốn Vô lượng, bốn

Định vô sắc.

Xá-lợi Tử, hoặc tám Giải thoát, hoặc không hai; hoặc tám Thắng xứ, chín Định thứ đệ, mười Biến xứ, hoặc không hai, tất cả pháp ấy đều chẳng phải tương ứng, chẳng phải chẳng tương ứng, chẳng phải hữu sắc, chẳng phải vô sắc, chẳng phải hữu kiến, chẳng phải vô kiến, chẳng phải hữu đối, chẳng phải vô đối, đều cùng một tướng, gọi đó là không có tướng.

Xá-lợi Tử, do duyên cơ này nên tôi nói tám Giải thoát không hai tức chẳng phải tám Giải thoát; tám Thắng xứ, chín Định thứ đệ, mười Biến xứ không hai tức chẳng phải tám Thắng xứ, chín Định thứ đệ, mười Biến xứ.

Xá-lợi Tử, hoặc bốn Niệm trụ, hoặc không hai; hoặc bốn Chánh đoạn, bốn Thần túc, năm Căn, năm Lực, bảy chi Đẳng giác, tám chi Thánh đạo, hoặc không hai, tất cả pháp ấy đều chẳng phải tương ứng, chẳng phải chẳng tương ứng, chẳng phải hữu sắc, chẳng phải vô sắc, chẳng phải hữu kiến, chẳng phải vô kiến, chẳng phải hữu đối, chẳng phải vô đối, đều cùng một tướng, gọi đó là không có tướng.

Xá-lợi Tử, do duyên cơ này nên tôi nói bốn Niệm trụ không hai tức chẳng phải bốn Niệm trụ; bốn Chánh đoạn cho đến tám chi Thánh đạo không hai tức chẳng phải bốn Chánh đoạn cho đến tám chi Thánh đạo.

Xá-lợi Tử, hoặc pháp môn giải thoát Không, hoặc không hai; hoặc pháp môn giải thoát Vô tướng, Vô nguyện, hoặc không hai, tất cả pháp ấy đều chẳng phải tương ứng, chẳng phải chẳng tương ứng, chẳng phải hữu sắc, chẳng phải vô sắc, chẳng phải hữu kiến, chẳng phải vô kiến, chẳng phải hữu đối, chẳng phải vô đối, đều cùng một tướng, gọi đó là không có tướng.

Xá-lợi Tử, do duyên cơ này nên tôi nói pháp môn giải thoát Không không hai tức chẳng phải pháp môn giải thoát Không; pháp môn giải thoát Vô tướng, Vô nguyện không hai tức chẳng phải pháp môn giải thoát Vô tướng, Vô nguyện.

Xá-lợi Tử, hoặc năm loại mắt, hoặc không hai; hoặc sáu phép thần thông, hoặc không hai, tất cả pháp ấy đều chẳng phải tương ứng, chẳng phải chẳng tương ứng, chẳng phải hữu sắc, chẳng phải vô sắc, chẳng phải hữu kiến, chẳng phải vô kiến, chẳng phải hữu đối, chẳng phải vô đối, đều cùng một tướng, gọi đó là không có tướng.

Xá-lợi Tử, do duyên cơ này nên tôi nói năm loại mắt không hai tức chẳng phải năm loại mắt; sáu phép thần thông không hai tức chẳng phải sáu phép thần thông.

Xá-lợi Tử, hoặc mười lực của Phật, hoặc không hai; hoặc bốn điều không sợ, bốn sự hiểu biết thông suốt, đại Từ, đại Bi, đại Hỷ, đại Xả, mười tám pháp Phật bất cộng, hoặc không hai, tất cả pháp ấy đều chẳng phải tương ứng, chẳng phải chẳng tương ứng, chẳng phải hữu sắc, chẳng phải vô sắc, chẳng phải hữu kiến, chẳng phải vô kiến, chẳng phải hữu đối, chẳng phải vô đối, đều cùng một tướng, gọi đó là không có tướng.

Xá-lợi Tử, do duyên cơ này nên tôi nói mười lực của Phật không hai tức chẳng phải mười lực của Phật; bốn điều không sợ cho đến mười tám pháp Phật bất cộng không hai tức chẳng phải bốn điều không sợ cho đến mười tám pháp Phật bất cộng.

Xá-lợi Tử, hoặc chân như, hoặc không hai; hoặc pháp giới, pháp tánh, tánh bình đẳng, tánh ly sinh, pháp định, pháp trụ, thật tế, cảnh giới hư không, cảnh giới chẳng thể nghĩ bàn, hoặc không hai, tất cả pháp ấy đều chẳng phải tương ứng, chẳng phải chẳng tương ứng, chẳng phải hữu sắc, chẳng phải vô sắc, chẳng phải hữu kiến, chẳng phải vô kiến, chẳng phải hữu đối, chẳng phải vô đối, đều cùng một tướng, gọi đó là không có tướng.

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

Xá-lợi Tử, do duyên cố này nên tôi nói chân như không hai tức chẳng phải chân như; pháp giới cho đến cảnh giới chẳng thể nghĩ bàn không hai tức chẳng phải pháp giới cho đến cảnh giới chẳng thể nghĩ bàn.

Xá-lợi Tử, hoặc quả vị Giác ngộ cao tột, hoặc không hai; hoặc trí Nhất thiết, trí Đạo tướng, trí Nhất thiết tướng, hoặc không hai, tất cả pháp ấy đều chẳng phải tương ứng, chẳng phải chẳng tương ứng, chẳng phải hữu sắc, chẳng phải vô sắc, chẳng phải hữu kiến, chẳng phải vô kiến, chẳng phải hữu đối, chẳng phải vô đối, đều cùng một tướng, gọi đó là không có tướng.

Xá-lợi Tử, do duyên cố này nên tôi nói quả vị Giác ngộ cao tột không hai tức chẳng phải quả vị Giác ngộ cao tột; trí Nhất thiết, trí Đạo tướng, trí Nhất thiết tướng không hai tức chẳng phải trí Nhất thiết, trí Đạo tướng, trí Nhất thiết tướng.

Xá-lợi Tử, hoặc pháp không quên mất, hoặc không hai; hoặc tánh luôn luôn xả, hoặc không hai, tất cả pháp ấy đều chẳng phải tương ứng, chẳng phải chẳng tương ứng, chẳng phải hữu sắc, chẳng phải vô sắc, chẳng phải hữu kiến, chẳng phải vô kiến, chẳng phải hữu đối, chẳng phải vô đối, đều cùng một tướng, gọi đó là không có tướng.

Xá-lợi Tử, do duyên cố này nên tôi nói pháp không quên mất không hai tức chẳng phải pháp không quên mất; tánh luôn luôn xả không hai tức chẳng phải tánh luôn luôn xả.

Xá-lợi Tử, hoặc tất cả pháp môn Đà-la-ni, hoặc không hai; hoặc tất cả pháp môn Tam-ma-địa, hoặc không hai, tất cả pháp ấy đều chẳng phải tương ứng, chẳng phải chẳng tương ứng, chẳng phải hữu sắc, chẳng phải vô sắc, chẳng phải hữu kiến, chẳng phải vô kiến, chẳng phải hữu đối, chẳng phải vô đối, đều cùng một tướng, gọi đó là không có tướng.

Xá-lợi Tử, do duyên cố này nên tôi nói tất cả pháp môn Đà-la-ni không hai tức chẳng phải tất cả pháp môn Đà-la-ni; tất cả pháp môn Tam-ma-địa không hai tức chẳng phải tất cả pháp môn Tam-ma-địa.

